

INHOUDSTAFEL

1. Europees Hof van Justitie: Beperking bescherming werknemers bij insolventie werkgever	2
2. Europees Hof voor de Rechten van de Mens.....	2
2.1. Gelijke behandeling van mannen en vrouwen	2
2.2. Gelijke behandeling van feitelijk samenwonenden.....	3
3. Grondwettelijk Hof: Verschil in behandeling tussen ambtenaren.....	3
4. Hof van Cassatie: Dubbelbelastingverdrag België-Nederland	3
5. Lagere rechtspraak.....	4
5.1. Groepsverzekering en echtscheiding	4
5.2. Cumulatie en terugvordering onverschuldigde bedragen.....	4
5.3. Bigamie en pensioen als feitelijk gescheiden echtgenoot	4
5.4. Genot van een werkloosheidsuitkering houdt effectieve uitbetaling in.....	5
5.5. Informatieverplichting Rijksdienst voor Pensioenen	5
5.6. IGO is van openbare orde	5
5.7. Gemengde loopbaan zeevarende-werknemer	6
5.8. Verstoting en pensioen	6
5.9. Verstoting en pensioen (2).....	6
6. Belgische rechtsleer.....	6
6.1. IGO en Europese verordening 1408/71	6
6.2. Aanvullende ziekteverzekeringen: toezichtsregeling voor ziekenfondsen	7
6.3. RIZIV- en solidariteitsbijdrage bij mobiel pensioen	7
6.4. Overlijdensdekking behouden na uittreden?	7
6.5. Levensverzekeringen: wettelijke afkoopprocedure niet coherent	7
6.6. Het aanvullend pensioen van een uitzendwerker.....	8
6.7. Eindleeftijd op 60 jaar resulteert in hogere premies	8
6.8. Figuur van de inbreng bij levensverzekeringen: Grondwettelijk Hof zet de puntjes op de i	8
6.9. Herkwalificatie groepsverzekering: stap vooruit in achterhoedegevechten.....	8
7. Buitenlandse rechtsleer.....	8
7.1. Retraites: Quel travail?	8
7.2. Bilanzierung von Altersversorgungsverpflichtungen	8
7.3. Eine verpasste Chance: Die neuen Vorschläge des IASB	9
7.4. Der Begriff der betrieblichen Altersversorgung	9
7.5. Les retraites à prestations définies après les réformes récente	9
8. Gelezen in het Belgisch Staatsblad.....	9
8.1. Pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut	9
8.2. RIZIV-pensioen dokters	10
8.3. Sectorpensioenen.....	10
9. RVP en RSVZ lanceren www.pensioenaanvraag.be	11
10. CBFA: Gestandaardiseerde Pensioenfiche	12
11. RVP Dienstnota	12
12. Frankrijk : Imposition des revenus des pensions de retraite versées en forme de capital.....	12

13. The 2010 Reform of the French Old-Age Pension Program.....	12
14. Norway.....	13
15. Bulgaria.....	13
16. Ireland	14
Pensioenopinions: echtscheidingen en aanvullend pensioenen: een moeilijk huwelijk.....	15

1. EUROPEES HOF VAN JUSTITIE: BEPERKING BESCHERMING WERKNEMERS BIJ INSOLVENTIE WERKGEVER

Richtlijn 2008/94 stelt een bescherming in voor de werknemers bij insolventie van de werkgever, om de honorering van hun on vervulde aanspraken te garanderen. (Artikel 3 en 7 richtlijn 2008/94) In het kader van artikel 12 van de richtlijn kunnen de lidstaten dit beperken. Artikel 12 laat expliciet een beperking toe indien de werknemer in eigen persoon of samen met nauwe verwanten eigenaar was van een essentieel deel van de onderneming of de vestiging van de werkgever en essentiële invloed had op de activiteiten ervan. (Artikel 12, b en c richtlijn 2008/94)

In een prejudiciële vraag wordt aan het Hof gevraagd of deze bepalingen zich verzetten tegen een nationaalrechtelijke bepaling die een werknemer uitsluit van de garantie van honorering van on vervulde aanspraken op grond dat hij in de zes maanden vóór de aanvraag van faillissement van de betrokken onderneming in eigen persoon of samen met nauwe verwanten eigenaar was van een essentieel deel van deze onderneming en een aanzienlijke invloed op de activiteiten ervan uitoefende.

Het Hof antwoordt dat artikel 12, c van de richtlijn geen termijn oplegt voor bezit van een essentieel deel van de betrokken onderneming. Het Hof oordeelt dat de nationale bepaling geen afbreuk doet aan het doel van de richtlijn. Het sluit immers situaties uit waarin niet uit te sluiten valt dat de

uitgesloten werknemer verantwoordelijk kan zijn voor de insolventie van de betrokken onderneming. De richtlijn verzet zich bijgevolg niet tegen een dergelijke nationale regeling.

HvJ 10 februari 2011, nr. C-30/10.

2. EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

2.1. Gelijke behandeling van mannen en vrouwen

In de Tsjechische Republiek wordt de pensioengerechtigde leeftijd voor vrouwen verminderd afhankelijk van het aantal kinderen ze opvoedde. Voor mannen in dezelfde situatie kan de pensioenleeftijd niet verminderd worden. Een man is hiermee naar het EHRM gestapt en stelde dat er sprake was van een schending van artikel 14 EVRM *juncto* artikel 1, 1^e Aanvullend Protocol. Hij stelt dat het gaat om een verschil in behandeling op grond van geslacht.

Het Hof overweegt dat de gunstigere behandeling van vrouwen die kinderen opvoedden een legitiem doel nastreefde. Men wou zo immers tegemoetkomen aan de feitelijke ongelijkheid die voortvloeit uit de combinatie van het moederschap en voltijdse arbeid. Om na te gaan of er een redelijk verband bestaat tussen de gebruikte middelen en het nagestreefde doel, verwijst het Hof naar de historische context waarin de maatregel tot stand gekomen is. Het Hof overweegt dat de graduele optrekking van de pensioenleeftijd voor iedereen, de moeilijke politieke situatie en de geleidelijke demografische veranderingen nog steeds een

objectieve en redelijke verantwoording zijn voor het verschil in behandeling.

EHRM 17 februari 2011, nr. 6268/08, Andrie v. The Czech Republic.

2.2. Gelijke behandeling van feitelijk samenwonenden

Een vrouw woonde in Griekenland reeds sinds 1956 samen met een man, die overleed in 1996. Deze man genoot sinds 1995 een rustpensioen. Ook de vrouw genoot een rustpensioen. Na het overlijden van de man vordert de vrouw de uitbetaling van het weduwenpensioen, stellende dat zij reeds 39 jaar op een huwelijkse wijze samenwoonde met de overleden man. Dit werd haar geweigerd omdat een weduwenpensioen enkel kan toegekend worden in geval van een huwelijk. De vrouw stelt dat er sprake is van een schending van artikel 14 EVRM *juncto* artikel 8 EVRM en artikel 1, 1^e Aanvullend Protocol.

Het Hof verwijst naar de zaak *Burden* en stelt dat de juridische gevolgen van een huwelijk of een 'burgerlijk partnerschap', waarin 2 personen duidelijk en uitdrukkelijk beslissen om zich te verbinden, deze relatievorm onderscheiden van andere samenlevingsvormen. Op dezelfde manier dat er tussen, enerzijds, een gehuwd koppel of een 'burgerlijk partnerschap' en anderzijds een hetero- of homoseksueel koppel waarvan de 2 leden ervoor gekozen hebben om samen te leven zonder echtgenoten of 'burgerlijke partners' te worden geen analogie kan zijn, maakt de afwezigheid van dergelijke bindende overeenkomst dat de samenwoningsrelatie, ondanks de lange duur, fundamenteel verschillend is van degene die bestaat tussen echtgenoten of burgerlijke partners. (EHRM 28 april 2008, nr. 13378/05, *Burden v. The United Kingdom*)

Het Hof stelt dat *in casu* noch de man, noch de vrouw enige stappen ondernomen hebben om hun samenwonen te laten erkennen of een relatie te creëren waaruit juridische gevolgen voortvloeien. De vrouw kan zich bijgevolg niet beroepen op het gewettigd vertrouwen dat zij zou kunnen genieten van een weduwenpensioen in de hoedanigheid van samenwonende. Er is bijgevolg geen schending.

EHRM 10 februari 2011, nr. 9957/08, *Dorosidou v. Grece*.

3. GRONDWETTELIJK HOF: VERSCHIL IN BEHANDELING TUSSEN AMBTENAREN

Voor vastbenoemde ambtenaren die tijdelijk een hogere ambt hebben uitgeoefend dan hetgeen waarin zij vastbenoemd zijn, wordt voor de berekening van het pensioen enkel de wedde, verbonden aan het ambt waarin zij vastbenoemd zijn, in aanmerking genomen. Hierdoor ontstaat er dus een verschil in berekening van het pensioen ten opzichte van vastbenoemde ambtenaren.

Het Grondwettelijk Hof aanvaardt dat de twee categorieën vergelijkbaar zijn, maar oordeelt dat er geen sprake is van een schending van het gelijkheidsbeginsel. De verschillen in regelgeving zouden verantwoorden dat hun pensioen op een verschillende basis wordt berekend. Zo gelden er andere regels voor de wijze waarop een ambtenaar in een bepaald ambt vastbenoemd kan worden (KB van 2 oktober 1937 houdende het statuut van het rijkspersoneel), dan voor de wijze waarop een ambtenaar een hoger ambt uitoefent dan dat waarin hij is benoemd (KB van 8 augustus 1983 betreffende de uitoefening van een hoger ambt in de rijksbesturen).

GwH 10 februari 2011, nr. 25/2011.

4. HOF VAN CASSATIE: DUBBELBELASTINGVERDRAG BELGIË-NEDERLAND

Artikel 18 van het verdrag bepaalt dat pensioenen en andere soortgelijke beloningen, betaald aan een inwoner van een van de Staten ter zake van een vroegere dienstbetrekking, slechts in die Staat belastbaar zijn. Het Hof van Cassatie oordeelde dat uit dit artikel niet blijkt dat een vergoeding die verband houdt met in het verleden verstrekte dienstprestaties, maar betaald voor de dienstbetrekking volledig is beëindigd, geen pensioen kan uitmaken. De eiser stelde dat het Hof van Beroep op grond van deze bepaling niet

rechtsgeldig kon oordelen dat België heffingsbevoegd was voor een overdracht van pensioenaanspraken die gebeurde ter zake van een voortgezette dienstbetrekking die niet was stopgezet.

Artikel 16 bepaalt dat tantièmes, presentatiegelden en andere beloningen verkregen door een inwoner van België die commissaris of bestuurder is van een nv die inwoner is van Nederland, in Nederland mogen worden belast. Het Hof oordeelde dat dit artikel niet van toepassing is op pensioenen of soortgelijke beloningen, zelfs wanneer deze reeds voor de definitieve beëindiging van de dienstbetrekking worden uitbetaald.

Cass. 14 januari 2011, F.09.0097.N/12.

5. LAGERE RECHTSpraak

5.1. Groepsverzekering en echtscheiding

Het Hof van Beroep van Brussel oordeelde in een arrest betreffende de groepsverzekering in het kader van de verdeling van de huwelijksgemeenschap na echtscheiding dat er geen rekening kan gehouden worden met het fiscale gunsttarief van 10%. Bij de vereffening moet immers rekening gehouden worden met de elementen en omstandigheden geldend op dat ogenblik. Het staat immers niet vast dat de echtgenoot de verzekering slechts optrekt na zijn 65 jaar of deze leeftijd wel haalt. Daarenboven haalt het Hof aan dat de fiscale tarieven in de toekomst gewijzigd kunnen worden door de wetgever.

Verder bevestigde het Hof dat het afkooprecht een eigen goed is, maar de afkoopwaarde gemeenschappelijk. Bijgevolg is er vergoedingsplicht. Het feit dat er niet uitbetaald werd tijdens het huwelijk en de verzekering is afgesloten door de ex-werkgever van de echtgenoot, doet hier geen afbreuk aan. Het bedrag van de vergoeding moet gelijk zijn aan de vermogenswaarde die gelijk is aan de huidige afkoopwaarde.

HvB Brussel 9 november 2010, www.juridat.be.

5.2. Cumulatie en terugvordering onverschuldigde bedragen

Een vrouw genoot een pensioen als ambtenaar, als werknemer en als zelfstandige. In 1993 vraagt zij een herziening van haar pensioen als ambtenaar in het kader van een aanvraag tot gelijkstelling van een studieperiode. Dit wordt haar toegekend, maar men stelt dat zij dan afstand moet doen van de voordelen die zij voor de periode van de gelijkstelling in het werknemersstelsel verkreeg. Zoniet verkrijgt ze geen gelijkstelling in de pensioenregeling voor ambtenaren.

De vrouw deed afstand van de voordelen in het werknemersstelsel. De Rijksdienst voor Pensioenen wordt hiervan op de hoogte gebracht op 22 november 1993 en brengt in 1995 haar beslissing ter kennis over te gaan tot de terugvordering van de onverschuldigd betaalde bedragen. De vrouw betwist deze beslissing.

Het arbeidshof stelt dat de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen verjaart na verloop van 6 maanden te beginnen van de datum waarop de betaling verwezenlijkt is. In geval van bedrieglijke handelingen wordt deze termijn 5 jaar. De termijn is beginnen lopen op 23 november 1993. Het feit dat de vrouw heeft geweten of moest weten dat zij, als gevolg van de afstand, het onverschuldigde moest terugbetalen, kan niet gelijkgesteld worden met bedrieglijke handelingen in de zin van artikel 21, §3 van de wet van 13 juni 1966.

Arbh. Bergen 22 april 2010, *JTT* 2010, 443.

5.3. Bigamie en pensioen als feitelijk gescheiden echtgenoot

Een Marokkaanse man huwde in Marokko met een Marokkaanse vrouw. Dit huwelijk wordt ontbonden door een echtscheiding. Deze man huwt in België met een Belgische vrouw. Nadien huwt hij in Marokko opnieuw met zijn eerst Marokkaanse vrouw. De Rijksdienst voor Pensioenen weigert de Marokkaanse vrouw het pensioen als feitelijk gescheiden echtgenote. Dit omdat men, naar Belgisch recht, geen tweede huwelijk mag aangaan

voor de ontbinding van het voorgaande. De Belgische rechtsorde verzet zich tegen de erkenning van een huwelijk dat geldig werd voltrokken in het buitenland, als één van de echtgenoten op het ogenblik van het huwelijk al verbonden was door de banden van een nog niet ontbonden huwelijk met een persoon waarvan de nationale wet polygamie niet toestaat.

De arbeidsrechtbank oordeelt dat de beslissing van de Rijksdienst voor Pensioenen op rechtmatige gronden steunt en zij dient te worden bevestigd.

Arbrb. Hasselt 13 januari 2011, onuitgeg.

5.4. Genot van een werkloosheidsuitkering houdt effectieve uitbetaling in

Perioden van conventioneel brugpensioen en halftijds brugpensioen worden gelijkgesteld met arbeidsperiodes in het kader van het pensioen. Dit op voorwaarde dat de werknemer de bij de reglementering inzake onvrijwillige werkloosheid bepaalde uitkeringen of loondervingsvergoeding heeft genoten.

In casu had de werknemer het werk hervat en zag hij af van vergoedingen in het kader van het brugpensioen, doch met behoud van het statuut van bruggepensioneerde. Later is hij terug in brugpensioen gegaan. De werknemer stelde dat de werkhervatting en afstand van de vergoedingen niet belet dat hij het statuut van bruggepensioneerde bleef behouden en dat zijn principieel recht op werkloosheidsuitkeringen nooit verloren is gegaan. Bijgevolg was hij van mening dat de periode van werkhervatting ook gelijkgesteld moest worden.

De arbeidsrechtbank van Gent oordeelde dat de wettelijke bepaling duidelijk is. Het is onvoldoende dat de werknemer het statuut had van bruggepensioneerde, hij moet ook effectief werkloosheidsuitkeringen hebben ontvangen.

Arbrb. Gent 13 januari 2011, onuitgeg.

5.5. Informatieverplichting Rijksdienst voor Pensioenen

Op 58-jarige leeftijd ontving een werknemer een automatische pensioenraming. Deze brief vermeldde dat hij zijn gegevens kon controleren en eventueel verbeteren zodat, op het ogenblik dat hij zou beslissen met pensioen te gaan, er sneller een beslissing zou kunnen genomen worden. Tevens wordt vermeldt dat hij voor verdere inlichtingen terecht kan bij het callcenter.

Op 31 december 2009 eindigde de tewerkstelling van de werknemer en wenst hij vervroegd op pensioen te gaan. De werknemer ging er echter van uit dat na zijn pensioenraming, zijn pensioen automatisch zou worden toegekend. Als hij in januari en februari 2010 geen pensioen ontvangt, contacteert hij de pensioendiensten en doet hij een pensioenaanvraag, retroactief vanaf januari. Hij stelde dat de Rijksdienst voor Pensioenen tekort is geschoten aan haar verplichting informatie te verschaffen en hij gesanctioneerd wordt door een fout of verzuim van de Rijksdienst voor Pensioenen.

De arbeidsrechtbank van Antwerpen oordeelde dat in de pensioenraming uitdrukkelijk vermeld staat dat deze geen enkel recht opent en het enkel om een schatting gaat. Vervroegd pensioen moet steeds aangevraagd worden vermits de Rijksdienst voor Pensioenen niet kan weten op welk ogenblik de werknemer zijn pensioen wenst te laten ingaan. Daarenboven is in de brief vermeld dat bijkomende inlichtingen verkregen kunnen worden bij het callcenter. De arbeidsrechtbank oordeelde dan ook dat de werknemer over voldoende informatie beschikte en het pensioen slechts in kon gaan vanaf maart 2010.

Arbrb. Antwerpen 20 januari 2011, onuitgeg.

5.6. IGO is van openbare orde

De arbeidsrechtbank van Antwerpen oordeelde dat het recht op de Inkomensgarantie voor Ouderen de openbare orde raakt en er bijgevolg geen afstand van gedaan kan worden nadat het recht werd toegekend.

In casu stelde de man dat hij een informatieve aanvraag had gedaan in verband met een herziening van zijn pensioen en geen aanvraag tot

het verkrijgen van het bestaansminimum. De man had echter een infopakket over de IGO ingevuld en ondertekend teruggestuurd.

Arbrb. Antwerpen 20 januari 2011, onuitgeg.

5.7. Gemengde loopbaan zeevarende-werknemer

Het arbeidshof van Antwerpen heeft in een recent arrest geoordeeld dat er uit de wettelijke bepalingen volgt dat er eerst rekening gehouden moet worden met de jaren als zeevarende en pas daarna met de jaren als werknemer. Bij een loopbaan van meer dan 45 jaar kunnen dus geen jaren als zeevarende weggelaten worden omdat ze minder gunstig zijn. Eerst wordt het pensioen als zeevarende berekend, en vervolgens gaat men, voor de overige loopbaanjaren, kijken naar de loopbaanjaren als werknemer. Enkel hier kunnen de minst gunstige jaren weggelaten worden.

Dit arrest volgt de redenering van het arrest van het Grondwettelijk Hof van 27 juni 2007 waarin het antwoordde op een prejudiciële vraag. Het Hof oordeelde dat het niet kennelijk onredelijk is dat de wetgever voor de zeevarenden een specifieke regeling betreffende de loopbaanbreuk en de pensioenberekening heeft behouden. Bijgevolg is er geen sprake van een schending van het gelijkheidsbeginsel.

Arbh. Antwerpen 22 december 2010, onuitgeg.

5.8. Verstoting en pensioen

Het arbeidshof van Brussel heeft in een arrest van 27 mei 2010 opnieuw bevestigd dat enkel rekening kan gehouden worden met een verstoting als aan de voorwaarden van artikel 57, §2 WIPR is voldaan. Er doen zich voornamelijk problemen voor met betrekking tot de rechten van verdediging van de verstoten echtgenote. Er moet bewezen worden dat deze de rechterlijke beslissing met betrekking tot de ontbinding van het huwelijk op een zekere en ongedwongen manier heeft aanvaard. Het louter informeren van de verstoten echtgenote is niet voldoende. Aldus kan er geen gevolg verbonden worden aan de verstoting.

In casu kreeg de verstoten echtgenote een pensioen als feitelijk gescheiden echtgenote toegekend. De man vorderde de erkenning van de verstoting zodat de helft van zijn pensioen niet meer zou toekomen aan zijn verstoten echtgenote.

Arbh. Brussel 27 mei 2010, *JTT* 2011, 28.

5.9. Verstoting en pensioen (2)

Een Marokkaanse man verstootte zijn eerste vrouw en huwde nadien met een andere Marokkaanse vrouw. Na het overlijden van de man, verdeelde de Rijksdienst voor Pensioenen het overlevingspensioen tussen beide vrouwen in toepassing van artikel 24, §2 van het Algemeen Verdrag betreffende de sociale zekerheid tussen het Koninkrijk België en het Koninkrijk Marokko. De Rijksdienst voor Pensioenen erkende de verstoting niet als ontbinding van het eerste huwelijk. De tweede echtgenote van de man stelde tegen deze beslissing beroep in.

Het arbeidshof van Brussel oordeelde dat *in casu* wel voldaan was aan de voorwaarden van artikel 570 van het Gerechtelijk Wetboek (het WIPR was nog niet van toepassing ten tijde van de verstoting). Er was immers bewijs dat de verstoten echtgenote tijdig geïnformeerd en opgeroepen was. Ze had, via wettelijke vertegenwoordiging door haar vader, zelfs deelgenomen aan het proces. Er werd haar alimentatie toegekend voor haarzelf en haar vier kinderen. Deze beslissing heeft ze zelfs doen uitvoeren via de rechtbank. Uit al deze gegevens leidt het arbeidshof af dat de verstoting voldeed aan de voorwaarden van artikel 570 van het Gerechtelijk Wetboek. Bijgevolg mocht het eerste huwelijk niet aan de tweede echtgenote tegengeworpen worden voor een herziening van het overlevingspensioen.

Arbh. Brussel 27 mei 2010, *JTT* 2011, 30.

6. BELGISCHE RECHTSLEER

6.1. IGO en Europese verordening 1408/71

Terra Laboris bespreekt een arrest van het arbeidshof van Brussel van 13 januari 2011. In dit arrest herinnert het arbeidshof eraan dat op grond van verordening 1408/71 en de rechtspraak van het

Hof van Justitie, de inkomensgarantie voor ouderen geen prestatie betreft die enkel voorbehouden is aan werknemers op een niet-discriminerende basis, maar dat ook de gezinsleden van werknemers kunnen genieten van deze bijzondere, niet op premie- of bijdragebetaling berustende prestatie.

De beslissing herinnert er aan dat het onderscheid dat wordt gemaakt in de verschillende nationale systemen tussen wat een eigen recht en wat een afgeleid recht is, geen gevolg heeft wanneer het gaat om een prestatie die het gezin van een werknemer kan genieten. Op die gezinsleden moet de sociale wetgeving van de staat van de werknemer onder dezelfde voorwaarden worden toegepast als op de eigen onderdanen. Die regel geldt uiteraard niet als het om een prestatie gaat waarvan enkel de werknemer het voordeel kan eisen, op een niet-discriminerende basis, wat niet het geval is bij de IGO.

TERRA LABORIS, "IGO en Europese verordening 1408/71: ook gezinsleden kunnen genieten van deze bijzondere, niet op premie- of bijdrageberustende prestatie", *SocialEye* 9 februari 2011.

6.2. Aanvullende ziekteverzekeringen: toezichtsregeling voor ziekenfondsen

Ziekfondsen en andere mutualistische entiteiten die ook aanvullende ziektekostenverzekeringen aanbieden (en op die manier concurreren met producten van verzekeraars), moeten deze bijkomende activiteiten voortaan uitoefenen via een afzonderlijke rechtspersoon, met name een 'maatschappij van onderlinge bijstand'. Maatschappijen van onderlinge bijstand vallen in principe onder toepassing van de Belgische verzekeringswetgeving, inclusief de toezichtsregels. Op die manier worden de ziekenfondsen/mutualiteiten en verzekeraars in het kader van de aanvullende ziektekostenverzekeringen op voet van gelijkheid geplaatst.

Balans 2010, nr. 634, 7.

6.3. RIZIV- en solidariteitsbijdrage bij mobiel pensioen

Mensen worden steeds mobieler. Het vrij verkeer van werknemers en zelfstandigen binnen de Europese Unie heeft daar zeker toe bijgedragen. Dit neemt niet weg dat in de dagelijkse praktijk nog veel juridische problemen kunnen rijzen. De nieuwe Europese coördinatieverordening op de sociale zekerheid, de Verordening 883/2004, zou alvast één probleem kunnen oplossen voor Belgische verzekeraars en pensioenfondsen die een aanvullend pensioenkapitaal betalen aan een gepensioneerde die in een andere lidstaat van de Europese Unie woont. Volgens de Verordening 883/2004 mogen op dergelijk kapitaal niet langer de Riziv- en solidariteitsbijdragen worden ingehouden als het kapitaal wordt uitgekeerd aan iemand die zijn wettelijk rustpensioen al ontvangt. De auteur vraagt zich af of deze wijziging zich meteen in de praktijk zal doorzetten.

L. MONSEREZ, "Riziv- en solidariteitsbijdrage bij mobiel pensioen", *Life&Benefits* 2010, nr. 10, 1.

6.4. Overlijdensdekking behouden na uittreden?

In sommige aanvullende pensioenregelingen verliest men het voordeel van de overlijdensdekking wanneer men uit dienst treedt. Men ontvangt dan enkel nog een verworven prestatie wanneer men op de pensioenleeftijd nog in leven is. In dit artikel gaat de auteur na waardoor dit komt, en wat men eraan kan doen.

P. ROELS, "Overlijdensdekking behouden na uittreden?", *Life&Benefits* 2010, nr. 10, 4.

6.5. Levensverzekeringen: wettelijke afkoopprocedure niet coherent

Het KB-Leven bevat een aantal principes in verband met de afkoopprocedure van levensverzekeringen. Het is spijtig om vast te stellen dat een aantal wettelijke bepalingen niet echt stroken met een moderne en klantvriendelijke financiële logica, en dus best zouden herzien worden.

L. VEREYCKEN, "Wettelijke afkoopprocedure niet coherent", *Life&Benefits* 2010, nr. 10, 7.

6.6. Het aanvullend pensioen van een uitzendwerker

Aanvullende pensioenen worden toegekend aan alle werknemers van een onderneming, of aan een welbepaalde categorie ervan. Het gaat om personeelsleden met wie de onderneming een arbeidscontract sloot. Maar wat met de uitzendkrachten die via een uitzendkantoor komen werken in de onderneming? Zij verrichten hetzelfde werk als een gewone werknemer. Kunnen zij dan ook van het aanvullend pensioen van de onderneming genieten?

P. ROELS, "Het aanvullend pensioen van een uitzendwerker", *Life&Benefits* 2011, nr. 1, 4.

6.7. Eindleeftijd op 60 jaar resulteert in hogere premies

De regering streeft ernaar dat we allemaal langer blijven werken, wellicht terecht. Maar, wie het maximaal aftrekbaar premiebedrag voor een groeps- of IPT-verzekering wil optimaliseren kiest wellicht toch best voor een eindleeftijd op 60 jaar. Vreemd misschien, maar toch! De auteur verklaart zich nader.

L. VEREYCKEN, "Eindleeftijd op 60 jaar resulteert in hogere premies", *Life&Benefits* 2011, nr. 1, 7.

6.8. Figuur van de inbreng bij levensverzekeringen: Grondwettelijk Hof zet de puntjes op de i

Na het arrest van 26 juni 2008 van het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de figuur van de inkorting (bescherming van reservataire erfgenamen), serveert datzelfde Hof ons nu een nieuw arrest m.b.t. artikel 124 van de Wet op de Landverzekeringsovereenkomst, ditmaal rond de figuur van de inbreng. Keert het Hof op zijn stappen terug? Nee, het zet in zijn nieuw arrest van 16 december 2010 (arrest nr. 147/2010) wel de puntjes op de i. De auteur bespreekt het arrest en zijn impact.

T. ROOVERS, "Figuur van de inbreng: Grondwettelijk Hof zet de puntjes op de i", *Life&Benefits* 2011, nr. 2, 1.

6.9. Herkwalificatie groepsverzekering: stap vooruit in achterhoedegevechten

Er is de laatste jaren heel wat te doen over pogingen van de fiscus om levensverzekeringen te herkwalificeren in beleggingsproducten. Een aantal bedrijven kreeg voor de groeps- en IPT-verzekeringspremies een bijzondere aanslag van 309% in de bus. Dit resulteerde in heel wat gerechtelijke procedures. Toen werd geconcludeerd dat het einde van de discussies in zicht leek, behalve wat de groepsverzekeringspremies betreft die voor 2004 betaald werden. Maar nu blijkt dat er ook voor deze premies vooruitgang geboekt wordt. De fiscus concentreert zich blijkbaar voortaan enkel nog op de groepsverzekeringen die op ieder ogenblik door de zelfstandige bedrijfsleider kunnen afgekocht worden.

L. VEREYCKEN, "Stap vooruit in achterhoedegevechten", *Life&Benefits* 2011, nr. 2, 7.

7. BUITENLANDSE RECHTSLEER

7.1. Retraites: Quel travail?

La longue histoire de la retraite et de ses réformes successives met en évidence les liens qui existent entre la qualité du travail vécu et l'âge d'accès au droit de se retirer de la vie active en bénéficiant d'une pension. Seule la réforme en profondeur du travail peut rendre aujourd'hui acceptable celle de la retraite. Les pouvoirs publics commencent à prendre conscience de la nécessité de remettre les conditions de travail au cœur de l'action du ministère du Travail, non sans quelques contradictions majeures.

F. PIOTET, "Retraites : quel travail ?", *Droit social* 2010, nr. 12, 1080.

7.2. Bilanzierung von Altersversorgungsverpflichtungen

Nach Inkrafttreten des Bilanzrechtsmodernisierungsgesetzes hat der Hauptfachausschuss des Instituts der Wirtschaftsprüfer (IDW) in mehreren Verlautbarungen Stellung zur Bilanzierung und Bewertung von Pensionsverpflichtungen bezogen.

Mit der Verabschiedung der IDW-Stellungnahme zur Rechnungslegung „Handelsrechtliche Bilanzierung von Altersversorgungsverpflichtungen“ hat die Meinungsbildung der Wirtschaftsprüfer einen ersten Abschluss gefunden. Im Folgenden werden die Konsequenzen für die bilanzierenden Unternehmen aufgezeigt sowie jene Punkte aufgegriffen.

F. LUCIUS en G. THURNES, "Bilanzierung von Altersversorgungsverpflichtungen in der Handelsbilanz nach IDW RS HFA 30 – Update zu BB 2010, 235.", *Betriebsberater* 2010, nr. 49, 3014.

7.3. Eine verpasste Chance: Die neuen Vorschläge des IASB

Das IASB hat versucht, mit der Veröffentlichung von ED/2010/3, ein wenig Licht ins Dunkel der komplexen Bilanzierung leistungsorientierter Pensionspläne zu bringen, indem es vorschlug, die bestehende Erfassungsvielfalt abzuschaffen. Eindeutig zu begrüßen ist die mittlerweile mehrheitlich von Kommentatoren geforderte sofortige Erfassung sämtlicher Veränderungen von Pensionsverpflichtungen und Planvermögen in der Periode ihrer Entstehung. Ebenso hätte die Abschaffung der Darstellungswahlrechte einen deutlichen Schritt hin zu einer realistischeren und vergleichbareren Bilanz- und Ergebnisdarstellung bedeuten können. Auch der Schritt hin zu einer stärker risikoorientierten Berichterstattung wäre an sich positiv zu bewerten. Aufgrund der zahlreichen konzeptionellen Unsauberkeiten, insbesondere bei der Disaggregation pensionsbezogener Aufwands- und Ertragskomponenten sowie der potenziellen Überfrachtung von Abschlüssen mit für nicht aktuarisch ausgebildete Nutzer nur schwer nachvollziehbaren Zusatzdaten ist das angestrebte Ziel der Informationsverbesserung allerdings klar verfehlt worden.

Ebenso bleibt die grundsätzliche Frage nach der sachgerechten Bewertung von Pensionsverpflichtungen ungeklärt, da ED/2010/3 sich auf leistungsorientierte Pläne beschränkt. Diese Thematik soll nun möglicherweise ab 2013 angegangen werden.

R. WALTER, „Eine verpasste Chance: Die neuen Vorschläge des IASB zur Bilanzierung

leistungsorientierter Pensionspläne“, *Der Betrieb* 2011, nr. 5, 249.

7.4. Der Begriff der betrieblichen Altersversorgung

Trotz der Legaldefinition der betrieblichen Altersversorgung in §1 Abs. 1 S. 1 BetrAVG und der Tatsache, dass bereits zahlreiche Entscheidungen zu dieser Materie ergangen sind, besteht bezüglich des Begriffs der betrieblichen Altersversorgung nach wie vor keine Einigkeit. Diesen Umstand geht der Autor im vorliegenden Beitrag nach und gibt Orientierungshilfe.

G. REINECKE, „Der Begriff der betrieblichen Altersversorgung in der Rechtsprechung des Bundesarbeitsgerichts“, *Betriebs Berater* 2011, nr. 4, 245.

7.5. Les retraites à prestations définies après les réformes récente

A. FERREIRA répond à trois questions sur les retraites à prestations définies après les réformes récentes :

- Les régimes de retraites à prestations définies sont-ils toujours attractifs pour les entreprises et les salariés?
- Quel est le traitement social du financement patronal de ces régimes?
- Le retraité bénéficiaire acquitte-t-il une contribution particulière?

A. FERREIRA, "Les retraites à prestations définies après les réformes récentes", *La semaine juridique* 2011, nr. 5, 5.

8. GELEZEN IN HET BELGISCH STAATSBAD

8.1. Pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut

Bij wet van 28 april 1958 is er een specifieke pensioenregeling uitgewerkt voor het personeel van zekere organismen van openbaar nut en hun rechthebbenden. De regeling komt erop neer dat in zake rustpensioenen dezelfde regeling geldt als voor het personeel van het Algemeen Rijksbestuur en inzake de overlevingspensioenen de regeling voor

het burgerlijk rijkspersoneel toepassing vindt. De Koning heeft de bevoegdheid om de organismen van openbaar nut aan te wijzen, die onder deze wet vallen.

Bij besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2010, worden de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, de Strategische Adviesraad voor het Wetenschaps- en Innovatiebeleid en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie onder het toepassingsgebied van deze wet gebracht.

Besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2010 houdende machtiging van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, de Strategische Adviesraad voor het Wetenschaps- en Innovatiebeleid en het Agentschap voor Innovatie door Wetenschap en Technologie tot deelname aan de pensioenregeling, ingesteld bij de wet van 28 april 1958 betreffende het pensioen van het personeel van zekere organismen van openbaar nut alsmede van hun rechthebbenden, *BS* 13 januari 2011.

8.2. RIZIV-pensioen dokters

Op 15 december 2010 is er een KB uitgevaardigd dat de jaarlijkse bijdrage, bedoeld in artikel 2, §1, a), van het KB van 6 maart 2007 tot instelling van een regeling van sociale voordelen voor sommige geneesheren voor het jaar 2010 vastlegt. Daarnaast verhoogt het KB ook de basisbedragen van het rust- en overlevingspensioen.

KB van 15 december 2010 tot vaststelling van de door de Dienst voor geneeskundige verzorging van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering voor sommige geneesheren te storten jaarlijkse bijdrage voor het jaar 2010 en tot aanpassing van de basisbedragen van de rust- en overlevingspensioenen, bedoeld in het koninklijk besluit van 6 maart 2007 tot instelling van een regeling van sociale voordelen voor sommige geneesheren, *BS* 22 december 2010.

8.3. Sectorpensioenen.

KB van 10 oktober 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie

voor de uitzendkrachten in de sector van de metaal, machine- en elektrische bouw, *BS* 1 december 2010.

KB van 10 oktober 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector van de vlasbereiding, *BS* 1 december 2010.

KB van 10 oktober 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector voor de schoonmaak- en ontsmettingsondernemingen, *BS* 1 december 2010.

KB van 10 oktober 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector voor de zeevisserij, *BS* 1 december 2010.

KB van 10 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector van de bedienden uit de internationale handel, het vervoer en de aanverwante bedrijfstakken, *BS* 1 december 2010.

KB van 6 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 3 december 2009, gesloten in het Paritair Comité voor het bouwbedrijf, tot wijziging en coördinatie van het pensioenreglement en het solidariteitsreglement vastgelegd bij de collectieve arbeidsovereenkomst van 16 november 2006 tot invoering van een sectoraal pensioenstelsel voor de arbeiders van de bouwrijverheid, *BS* 23 december 2010.

KB van 12 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 9 februari 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector van de stoffering en houtbewerking, *BS* 7 januari 2011.

KB van 12 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector van de voedingsnijverheid, *BS* 7 januari 2011.

KB van 12 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector van de betonindustrie, *BS* 17 januari 2011.

KB van 16 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 6 mei 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de notarisbedienden, betreffende het aanvullend pensioen voor de notarisbedienden gefinancierd door middel van repartitie, *BS* 17 januari 2011.

KB van 16 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 1 juli 2010, gesloten in het Paritair Comité voor het drukkerij-, grafische kunst- en dagbladbedrijf, betreffende het sectoraal pensioenstelsel, *BS* 17 januari 2011.

KB van 16 december 2010 algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 9 februari 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector van bewakings- en/of toezichtsdiensten, *BS* 18 januari 2011.

KB van 16 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 2 juli 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector van de voedingsnijverheid, *BS* 18 januari 2011.

KB van 16 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 15 december 2009, gesloten in het Paritair Subcomité voor de beschutte werkplaatsen gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap of door de Vlaamse Gemeenschapscommissie en de sociale werkplaatsen erkend en/of gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap, tot oprichting van een

fonds voor bestaanszekerheid genaamd "Sociaal Fonds 327.01 tot aanvullende financiering tweede pensioenpijler" en vaststelling van zijn statuten, *BS* 20 januari 2011.

KB van 16 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 25 februari 2010, gesloten in het Paritair Comité voor het beheer van gebouwen, de vastgoedmakelaars en de dienstboden, tot vaststelling van de forfaitaire bijdrage ter financiering van het sectoraal pensioenplan georganiseerd door het "Waarborg- en Sociaal fonds voor de vastgoedsector", *BS* 20 januari 2011.

KB van 21 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector voor de landbouw, *BS* 21 januari 2011.

KB van 21 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de uitzendarbeid en de erkende ondernemingen die buurtwerken of -diensten leveren, betreffende de pensioenpremie voor de uitzendkrachten in de sector voor het garagebedrijf, *BS* 3 februari 2011.

KB van 16 december 2010 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 24 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor het gas- en elektriciteitsbedrijf, tot wijziging van de collectieve arbeidsovereenkomst van 8 februari en 8 november 2007 tot wijziging en coördinatie van de collectieve arbeidsovereenkomst van 30 juni 2005 betreffende de aanvullende pensioenen van de werknemers op wie de collectieve arbeidsovereenkomst van 29 september 2003 betreffende de arbeids- en loonvoorwaarden van toepassing is, *BS* 8 februari 2011.

KB van 12 januari 2011 waarbij algemeen verbindend wordt verklaard de collectieve arbeidsovereenkomst van 30 juni 2010, gesloten in het Paritair Comité voor de voedingsnijverheid, tot uitbreiding van het toepassingsgebied van het sectoraal pensioenplan voor de arbeiders in de voedingsnijverheid, *BS* 15 februari 2011.

9. RVP EN RSVZ LANCEREN
WWW.PENSIOENAANVRAAG.BE

Vanaf vandaag kunnen werknemers en zelfstandigen hun pensioen aanvragen via de website www.pensioenaanvraag.be. Deze nieuwe dienst is een initiatief van de Rijksdienst voor Pensioenen en het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen en wil de pensioenaanvraag door de burger vereenvoudigen.

Persbericht 22 februari 2011, www.onprvp.fgov.be.

10. CBFA: GESTANDAARDISEERDE PENSIOENFICHE

De CBFA heeft op 21 december 2010 een gestandaardiseerde pensioenfiche uitgevaardigd. Pensioeninstellingen en inrichters worden aangemoedigd om gebruik te maken van een uniforme Pensioenfiche, maar zijn dit niet verplicht. Deze fiche bestaat uit twee delen, een uniform voorblad en een bijlage. Het uniform voorblad is identiek voor alle pensioenregelingen ongeacht hun aard en ongeacht de aard van de inrichter en de pensioeninstelling. De bijlage kan door de pensioeninstelling en de inrichter vrij worden ingevuld, rekening houdend met de specifieke aard van de pensioenregeling.

De mededeling en modelfiche zijn terug te vinden op de website van de CBFA.

11. RVP DIENSTNOTA

De Rijksdienst voor Pensioenen vaardigden volgende dienstnota's uit:

- dienstnota 2011/1: Aanpassing van de bedragen die overeenkomstig art. 1409 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen worden overgedragen of in beslag genomen;
- dienstnota 2011/2: Tabellen voor de berekening van de pensioenen die ten vroegste op 1 januari 2011 ingaan (definitieve tabellen).

12. FRANKRIJK : IMPOSITION DES REVENUS DES PENSIONS DE

RETRAITE VERSEES EN FORME DE CAPITAL

L'article 59 de la quatrième loi de Finances rectificative pour 2010 clarifie le régime fiscal de ces prestations de retraite de source française ou étrangère, lorsqu'elles sont versées sous la forme d'un capital tout en prévoyant un mécanisme de taxation adapté. La réforme pose le principe de l'imposition des pensions versées en tout ou partie sous forme de capital. Toutefois, l'imposition n'est pas applicable pour les rachats des droits des contrats d'assurance de groupe en cas de réalisation d'un accident de la vie.

Lorsque le contrat a été souscrit auprès d'une entreprise établie hors de France et que les cotisations versées n'ont pas été déductibles du revenu imposable, seule la part des produits attachés aux prestations de retraite est soumise à l'impôt sur le revenu, selon les règles applicables aux produits financiers.

Pour atténuer les effets de la progressivité du barème de l'impôt sur le revenu, lorsque les cotisations étaient déductibles du revenu imposable pendant la période d'activité, le "capital retraite" bénéficie de modalités spécifiques d'imposition, afin de replacer la personne dans la situation qui aurait été la sienne si elle avait perçu sa retraite sous forme de rente viagère (durant les 15 années d'espérance de vie moyenne après le départ en retraite). En effet, à la demande expresse du bénéficiaire, le montant des prestations de retraite versées sous forme de capital, dès lors qu'il est supérieur à 6.000 euros, est divisé en 15 pour l'établissement de l'impôt sur le revenu. Le résultat est ajouté au revenu net global de l'année du paiement du capital. Ces dispositions s'appliquent à compter du 1er janvier 2011.

Artikel 59 van de Loi n° 2010-1658 du 29 décembre 2010 de finances rectificative pour 2010. (www.legifrance.gouv.fr)

13. THE 2010 REFORM OF THE FRENCH OLD-AGE PENSION PROGRAM

On November 10, a major reform of France's public pay-as-you-go system for private-sector workers became law. The law includes a series of measures aimed at delaying the transition from work to retirement, including an increase in the legal retirement age for both men and women from age 60 to 62 and from age 65 to 67, at which point a full retirement benefit can be received without reduction. This, provided all other contribution requirements are met. The reform law also introduces a series of other changes to address issues such as easing the transition to retirement of workers in arduous and dangerous occupations, improving the employment prospects of older workers, and reducing the retirement income differential between men and women.

Bron: SSA, International Update, December 2010.

14. NORWAY

In an effort to address rising pension expenditures because of the rapid aging of Norway's population, extensive reforms to the existing pay-as-you-go National Insurance Scheme will be implemented on January 1, 2011. The reforms, which are likely to produce lower benefits, include a flexible retirement age and modified indexation rules that aim to encourage longer working lives and link benefits to longevity trends. The reforms will be phased in based on year of birth. Norwegians born in 1963 or later will have their pension based entirely on the reformed system, while benefits for those born from 1943 through 1953 will accrue benefits entirely according to the old rules. Under transition rules for those born from 1954 through 1962, benefits will accrue proportionally under both regimes. Without reform, the government forecasts that old-age pension benefits as a percentage of gross domestic product would increase from approximately 6 percent in 2001 to approximately 15 percent in 2050. Over roughly the same time, the ratio of workers to pensioners is expected to decline from 4.6:1 in 2006 to 2.7:1 in 2050.

Key elements of the reformed pension system include the following.

- A flexible retirement age ranging from ages 62 to 75 that will be phased in beginning in 2011.
- A change in the calculation of old-age benefits to be based on the worker's average lifetime contributions (from ages 13 to 75) plus credits for missing periods that are due to unemployment or caregiving.
- An income-tested pension that will replace the current flat-rate contributory public pension. The new income-tested pension is guaranteed to be at least as high as the minimum pension payable under current law.

Public old-age benefits in Norway currently consist of a flat-rate contributory pension, a special supplement (paid to individuals with low income), and an earnings-related pension.

Bron: SSA, International Update, December 2010.

15. BULGARIA

On January 1, major changes to Bulgaria's pension system went into effect that increase employer and employee contribution rates and provide for future increases in the retirement age and in the number of contribution years required for a full pension.

Under the new rules, the contribution rates for employers and employees rose by 1.8 percent. For workers born before 1960, contributions are directed entirely to the first-pillar social insurance program; contributions for workers born in or after 1960 are divided between the first-pillar and the second-pillar mandatory individual accounts.

In addition, starting January 1, 2012, the number of contribution years required for a full pension will gradually increase by 4 months a year by 2020 for both men and women, from 37 years to 40 years for men and from 34 years to 37 years for women. The full retirement age will gradually increase by 6 months a year starting in 2021, from age 63 to age 65 for men (by 2024) and from age 60 to age 63 for women (by 2026).

Bulgaria's pension system consists of a first-pillar, earnings-related pay-as-you-go program, second-pillar mandatory individual accounts, and third-pillar voluntary individual accounts.

Bron: SSA, International Update, January 2011.

16. IRELAND

On December 15, the Irish parliament approved an 85 billion euro bailout package with the European Union and the International Monetary Fund, including a 10 billion euro contribution from the National Pension Reserve Fund (NPRF). The bailout requires Ireland to deal with losses incurred by the Irish banking system and to restore prospects for growth following the recent financial crisis.

To comply with the bailout package requirements, a law was passed that allows the government to skip annual contributions to the NPRF and transfers power to direct NPRF investments from a separate commission to the Ministry of Finance. In addition, separate laws introduced major changes in the tax treatment of retirement savings that include the following.

- Employer contributions to both public and private pensions are no longer fully tax deductible for the employer and are treated as taxable income to the employee.

- The exemption from contributing to the public pension system for employees earning less than 352 euros per week is eliminated. All employees are now required to contribute to the public pension system.
- Tax relief for employee contributions paid to private pension plans is reduced. The maximum allowable rate will be gradually reduced.
- The maximum annual earnings on which employee contributions to private pensions are permitted tax relief is reduced. In addition, the lifetime upper limit on tax-favored retirement savings is also reduced.
- The limit on tax-free, lump-sum withdrawals was reduced to 200,000 euros, from December 31, 2010. Lump-sum withdrawals of 200,000 euros to 575,000 euros are taxed at the rate of 20 percent in 2011, while lump sums in excess of 575,000 euros are taxed at the highest marginal tax rate of 41 percent.

Ireland's social insurance system consists of an old-age, contributory flat-rate benefit supplemented by a means-tested benefit. Voluntary occupational pensions cover approximately half of private-sector employees.

Bron: SSA, International Update, January 2011.

Nummer 3 afgesloten op 22 februari 2011

www.law.kuleuven.be/leergangpensioenrecht

Deze niet periodieke nieuwsbrief is verbonden aan de leergang pensioenrecht en wordt in functie van recente ontwikkelingen opgesteld. Het doel is de studenten te informeren over de allerlaatste ontwikkelingen in het pensioenrecht in zijn meest ruime benadering. De nieuwsbrief is verwijzend en moet de studenten op pad zetten naar nieuwe bronnen. De redactie berust integraal bij Yves Stevens en Evy Van Genechten. Zowel studenten als docenten in de leergang pensioenrecht zijn vrij om suggesties te geven naar de inhoud. Reacties zijn welkom yves.stevens@law.kuleuven.be of leergangpensioenrecht@law.kuleuven.be.

Echtscheidingen en aanvullende pensioenen: een moeilijk huwelijk

In deze nieuwsbrief wordt een boeiende echtscheidingszaak besproken (Hof van Beroep Brussel, 9 november 2010 – zie nr. 5.1). De feiten zijn zeer eenvoudig. Een koppel huwt in 1989 onder het wettelijk stelsel. In 1999 gaat het koppel uiteen. In 2003 wordt het echtscheidingsvonnis uitgesproken en overgeschreven in de registers van de burgerlijke stand. De man had tijdens het huwelijk een groepsverzekering via zijn werkgever. De vrouw vraagt logischerwijze dat er een verrekening komt van de reserve. Volgens de algemene regels van het wettelijk stelsel gaat het immers om gemeenschappelijke gelden. Er wordt in 2003 beroep aangetekend tegen het echtscheidingsvonnis. De zaak komt in tweede aanleg voor bij het Hof van Beroep in Brussel in 2010. Er rijzen twee vragen in verband met de verrekening van de groepsverzekering.

Ten eerste is er de vraag naar de duurtijd van het huwelijk. Het beginpunt is duidelijk: de datum van het huwelijk. Het eindpunt wordt echter betwist. Geldt namelijk de datum van de overschrijving van het vonnis in de registers van de burgerlijke stand (2003) of geldt de eerste datum van de inleiding van de echtscheidingseis (1999). Zowel de burgerlijke rechtbank als het hof van beroep stellen de datum vast op de inleiding van de echtscheidingseis (1999). De basis daarvoor is artikel 1278 Gerechtelijk Wetboek. Dit stelt dat de uitspraak van de echtscheiding gevolg heeft ten aanzien van de echtgenoten vanaf de dag waarop de beslissing in kracht van gewijsde is getreden. Ten aanzien van derden heeft het maar gevolgen vanaf de dag van de overschrijving in de registers van de

burgerlijke stand. Voor wat betreft de goederen van de echtgenoten geldt er ten aanzien van de echtgenoten zelf echter een terugwerkende kracht tot op de dag waarop de vordering tot echtscheiding is ingesteld (in casu 1999). Dit laatste ankerpunt wordt nu aangenomen.

De redenering van zowel de rechtbank als het hof zijn in de huidige juridische constellatie terecht. Het juridisch ankerpunt moet de inleiding van de echtscheiding zijn. De verrekening houdt momenteel immers geen afkoop in. Er wordt enkel verrekend alsof er een afkoop zou zijn geweest. De aldus berekende som wordt in het geheel van de boedel opgenomen. Het aanvullend pensioengeld is in de verrekening zo dus uitwisselbaar met bijvoorbeeld het huis, de auto of het kastje van grootmoeder. Of dit echter een wenselijke manier van handelen is, is een heel andere discussie.

Een tweede discussiepunt handelt over de fiscale verrekening van de groepsverzekering. Aan welk tarief moet de belasting op de uitkering in rekening worden gebracht voor de verrekening? Er is immers een verschil tussen het ogenblik van de verrekening en de datum van de reële afkoop van het pensioen.

Zowel de burgerlijke rechtbank als het hof van beroep rekenen een uniform belastingstarief aan van 33% op de huidige afkoopwaarde. In casu had de vrouw hier tegen gepleit. Zij meende dat er gekeken moest worden naar de belastingstarieven die golden op het ogenblik van pensionering. Het hof van beroep weerlegt deze redenering en stelt dat er gekeken moet worden naar

concrete omstandigheden die gelden op het vastgestelde ogenblik (dus 1999: het moment van de echtscheidingseis). Mogelijke lagere belastingstarieven die gelden bij pensionering worden verworpen. Bovendien, zo stelt het Hof, kan de wetgever de tarieven later nog veranderen of kan de man sterven voor zijn pensionering.

Als men deze redenering van het Hof volgt dan mag men echter wel veronderstellen dat men de juiste fiscale normen gaat toepassen. De (para)fiscaliteit van de aanvullende pensioenuitkering is namelijk zeer fijnmazig. Er gelden verschillende tarieven die onder meer afhankelijk zijn van de afkoop voor of na de pensioenleeftijd, werknemers- of werkgeversbijdragen, premiebetalingen voor of na 1993, niveau van de uitkering, al dan niet beleend zijn, enzoverder. Waar gaat het concreet over? Zowel de rechtbank als het hof van beroep passen een uniform fiscaal tarief van 33% toe op een aanvullend pensioen opgebouwd tussen 1989 en 1999 en waarvan de afkoopwaarde wordt vastgesteld in 2010. Ook al beschikt men niet over het pensioenreglement, dan kan men alleen vaststellen dat het specifieke belastingstarief van 33% alleen maar fout kan zijn. Tenzij de groepsverzekering in casu volledig gefinancierd is via werknemersbijdragen van na 1.1.1993 – iets wat zeer zelden, en in dit geval zeker niet voorkomt – moet men belasten aan het progressieve tarief van de personenbelasting met toepassing van de belastingsvermindering voor pensioenen. Maar zelfs als het volledig gefinancierd zou zijn via werknemersbijdragen dan nog zou het tarief fout zijn. Men mag ook de gemeentelijke opcentiemen niet zomaar buiten beschouwing laten. Daarenboven moet men ook eerst de oefening van de belastbare basis maken, en die hangt af van de RIZIV bijdrage, de solidariteitsbijdrage, en de gebeurlijke onbelaste winstdeelname...

Kwam men misschien tot de 33 % omdat de reële belasting in concreto moeilijk toe te passen zou zijn ? Wie moet de gegevens aanleveren? Een aantal pensioeninstellingen zijn niet in staat oudere reserves van voor de wet Colla mooi uit te spitsen. Omdat ze vroeger dergelijke gegevens niet moesten bijhouden, hebben ze die ook niet. Wie gaat de berekening uitvoeren, zeker in het geval er meerdere pensioeninstellingen betrokken zijn en men het geheel van alle afkoopwaarden moet kennen om de juiste belastingtarieven te kunnen toepassen ? Hoe kan er een controle gebeuren door iemand die geen toegang tot de brongegevens kan hebben ? Wie gaat de kost van de berekening ten laste nemen, want dergelijke vaak moeilijke berekeningen behoren niet tot de standaardtaken van pensioeninstellingen ?

Mijn inziens toont deze zaak duidelijk aan dat het recht in deze materie nog in de kinderschoenen staat en dat er dringend nood is aan een coherent wettelijk kader omtrent het lot van de aanvullende pensioengelden bij een echtscheiding.

YS